

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקג ♦ שנה י

ערב שב"ק פ' בהעלותך ה'תשפ"ב

דברי אלוקים חיים
מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
כ"ק מרוך רבינו שליט"א

וידבר ה' אל משה לאמור, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, ויעש כן אהרן אל פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה.

ופירש רש"י שנסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים (שנכתב בפרשת הקודמת) שחלשה דעתו של אהרן משום שלא היה עימהם וגם לא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, והנה ברש"י שלפנינו אינו מזכיר מתי היתה זאת ההדלקה, אבל הרמב"ן כותב בשם רש"י שהיה זה בבוקר ובערב, חה כשיטת הרמב"ם דס"ל דמצות הדלקתו של המנורה היתה ב' פעמים ביום, אחת בשחרית ואחת בין הערביים, ורבים תמהו על שיטת הרמב"ם, אבל לכאורה לפי גירסת הרמב"ן ברש"י, מצינו שגם רש"י סובר כן, ובאמת כך הוא מפורש בזה"ק, שגם כן כתב כמו הרמב"ם דצריך להדליק נרות של המנורה גם בבוקר וגם בערב.

ועיין ברע"ב (בפירושו על מס' תמיד) שכתב דפליאה נשגבה הוא דעתו של הרמב"ם שהיה גם בבוקר הדלקה, ולא שמענו ולא ראינו לאחד מרבתינו שסובר כן, וכן הרשב"א בתשובה כתב שלא היתה הדלקה רק בערב וכן באור החיים הק' כתב בפשיטות דלא מצינו הדלקה במנורה אלא בערב, וצ"ע לכאורה שלא הזכירו שכן הוא גירסת הרמב"ן ברש"י, וכן הוא בזה"ק וכן"ל שהוא כדעת הרמב"ם. והנה במדרש רבה (פרשה טו) איתא שאהרן אחרי שראה שכל הנשיאים הקריבו חוץ משבטו של לוי, אמר שמא אין הקב"ה מקבל שבטו של לוי זה משום שאני הוא הנשיא, ואמר לו הקב"ה אלא תתיירא שהקרבנות שהקריבו שאר השבטים הם רק כל זמן שבת המקדש קיים, אבל הנרות שאתה מדליק הוא קיים לעולם, ואל מול פני המנורה יאירו לעולם ועד.

ותמהו המפרשים שמכיון שחבר בית המקדש נגנזה המנורה ואם כן איך אמר המדרש שהנרות הם קיימים לעולם, דדבר ידוע הוא כשאין בית המקדש קיים והקרבנות בטליו מפני חורבן אז גם הנרות בטלות, ולכן כתב הרמב"ן שזה רמז על פרשת חנוכה של הנרות שהיתה בבית השני ע"י החשמונאים הכהנים הגדולים שהם בני אהרן הכהן ובניו זה מצוה שנוהגת אף לאחר החורבן בגלות, וכן ברכת הכהנים הסמוכה לחנוכה הנשיאים (כמו שכ' בפרשה הקודמת) הם נוהגין וקיימין לעולם ודרשו שחנוכת הנשיאים הם סמוכין לברכת כהנים מלפניה, והדלקת הנרות הם כתובין הסמוכין לאחריה ע"ש. כלומר שכאן הבטיח לו השם יתברך לאהרן הכהן, שעל ידי בניו הכהנים לבית החשמונאים יתרחשו ניסים ונפלאות בחנוכה הבית בבית המקדש השני, כאשר דיליקו את המנורה שמונת ימים בפך של שמן שהיה בא שמן רק ליום אחד ונעשה בו נס, חה תישאר לדורות שהמצוה הזו של הדלקת נרות חנוכה שהוא נוהגת אף שבת המקדש אינו קיים, וכלפי הנרות הלל נתכוין המדרש באומרו, "אבל הנרות שלך הם קיימים לעולם".

והנה בספה"ק קדושת לוי (קדושה ג חנוכה) הקשה על הרמב"ן שכתב שרומז לנר של חנוכה וכן"ל דהנה בימי משה רבינו ע"ה עדיין לא היה נר חנוכה ותיירץ שדעתו הק' של הרמב"ן הוא שכל התורה מרומז לדורו, ולכן יתכן שהתורה הק' מרמז לנר חנוכה אף שלא היה בימי משה.

הנה בפרשתינו קורין אנו הפסוק (ח, ג) ויעש כן אהרן מפרש רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה.

הנה בספרי החסידות וספרי המוסר, מתייחסים לשבח הגדול לאהרון שלא שינה, בכך שלא גבה לבו ולא רמו עיניו עם קבלת תפקיד כל כך חשוב. פעמים רבות אדם שעלה לגדולה וקיבל תפקיד מאוד חשוב מרגיש אט-אט שזה מגיע לו והוא באמת טוב מאחרים, או חמור מכך – מרגיש שאחרים בדרגה נמוכה ממנו. השבח של אהרון הוא, שלמרות כן המשיך לחיות על פי ערכיו הקבועים בצניעות גדולה ובאהבה לכל אדם ולא שינה את יחסו לבריות, כפי שאנו מכירים את דברי חז"ל, שהיה 'אוהב שלום ורודף שלום' והיה פועל במקרים קשים של בעיות בין איש ואשתו ובין רעים על רקע כלכלי ולא חשב שזה 'קטן עליו' מלעסוק בזה כי הרי הוא מדליק את המנורה בבית המקדש...

ומפרש ה'שפת אמת' (בפרשת בהעלותך שנה תרל"ד), "שלא נשתנה אהרן ע"י המצוה הדלקת נרות. שהובחר אהרן להיות מאיר לכל בני" ולכל העולם ע"י הדלקת הנרות. ועם כל זה לא...נשתנה...לכן צריך האדם להיות בו בחינת ההשתוות. ובספרים הקדושים משבחין מאוד לבחינה' זו של ההשתוות...הפסוק משמיענו שעשה כן בלי השתנות עצמותו וכפי השתוות שה' בו עשה המצווה ג"כ בלי שינוי כי המעשה תלוי בהעושה..."

הסבר נוסף נפלא נמצא בספרי החסידות לשבחו של אהרון, שבשונה מדרכו של עולם, כשאדם מתחיל משהו חדש, ישנה את ההתלהבות הראשונית. כך כשמתחילים מסכת חדשה, חומש חדש או תחילת שנת לימודים, הרי בתחילה ישנה התלהבות ורצון ללמוד ולהצליח ולאחר מכן דרכו של עולם היא שההתלהבות פוחתת ונכנסים לשגרה. אצל אהרון השבח הוא ש'לא שינה' מאותה שמחה והתלהבות בקיום מצוות ההדלקה בדיוק כמו ביום הראשון. אין ספק שגם אהרון היה צריך לעבוד על עצמו כדי לשמר את אותה ההתלהבות חה כמובן מסר חשוב לכל אחד מאתנו – לעשות הכל כדי לשמר את ההתלהבות הראשונית בכל מצוה ומצוה, אם זה על ידי לימוד מעלת המצווה ומשמעותה, או לימוד איך גדולי ישראל קיימו את המצווה, כדי לקבל מקור השראה וכו'.

ומסביר הרה"ק רבי ברוך ממזיבוח' זי"ע, בספרו 'בוצינא דנהורא', שהשבח של אהרון היה בזה שלמרות התלהבותו בעבודת המקדש לא חרג מגבולות הציווי ולא יעשו דברים שחורגים מרוב התלהבות ח"ל

"רק שזהו הענין האמיתי כי עיקר העבודה לאדם הצדיק שהוא עם ההתלהבות והלהיטה הגדולה אשר בוער כאש לעבודה לשם יתברך לא יהיה האור יוצא מן הכלי שהוא הגוף רק שכלו טמון בקרבו ויעשה כל המעשים הגשמיים בלי שום שינוי".

ומסופר על צדיק אחד (הרה"ק מברדיטשוב) שהיה מיטיב את הנרות בבית הכנסת כנהוג גם בימינו ובא לשים שמן לכלי המיועד לכך ומרוב התלהבות נשפך השמן מחוץ לכלי.

וזו היתה המעלה והשבח של אהרון, שלמרות היותו מרומם מעל הטבע, בכל אופן תיפקד תפקוד מלא ורגיל עם כל מה שהיה נצרך. ורמז נראה לומר ש'לא שינה' שש לשמחת קבלת התורה על דרך הפסוק שש אנכי על אמרתיו כמוצא שלל רב, דהיינו אהרן שש ושמח במצוה זו כמוצא שלל רב.

(מתוך דא"ח רעוא דרעיון בהעלותך תשפ"א)

בשר שם קודשו לעולם ועד, ומיגו דאדם זכי לנפשיה זכו לאחריני גם כן, ואם ח"ו להיפך שעושה ח"ו אדם עבירה אל יחשוב האדם שעושה רק לעצמו בלבד, כי זה אינו נכון שאדם יחיד גורם לפעמים לכלל צרות ויסורים, זה כמו שאדם נוסע בספינה עם עוד הרבה אנשים, והוא פותח פתח שיכנסו המים והוא יאמר הלא אני לעצמי עושה, זה מובן שזה אינו נכון, ולא אמר כלום, כי בזה שפותח פתח ועושה חור בספינה גורם שיכנסו המים להספינה וכל היושבים בספינה הם בסכנה גדולה כמובן לכל בעל דעת.

ולכן צריך כל אחד ואחד להתבונן בעצמו בכל דבר שעושה, דאם הוא ח"ו לא טוב, הוא גורם בזה רע לכלל ישראל, הן בגשמיות והן ברוחניות, אבל אם עושה מצוה אף שעושה לעצמו בחדרי חדרים, מ"מ זה מאיר לכל ישראל ומטיב לעולם כולו ומזכה הוא את הרבים ששכרו הוא בלי גבול. וחז"ל אמרו שאף אדם יחידי בעבירה שעושה יכול להכריע לכל העולם לכף חובה ח"ו, ולהיפך אם הוא מטיב את דרכו ועוסק בתורה ובמצוות, אף שעוסק ביחידות הוא מזכה הרבים, וכ"ש וק"ו בנו של ק"ו, שאם הוא גם מזכה בפועל לאחרים, ורוצה לעשות מעשה בזיכוי הרבים, ששכרו הרבה מאוד, איש על פי דרכו ופועלו, הכל שוים לטובה ולברכה.

וכ"ש חברים ביחד אם הם נקבצים ביחד לכל מטרת של קדושה לעשות מצוה ביחד, או לימוד תורה ביחד, וכ"ש לחשוב איך עושים תשובה ואיך מתקנים את מעשיהם שזה יקר מאוד בעיני ה', וכמו שמביא הרה"ק בעל החרדים בהקדמתו לספרו שעשו חברה ביחד להתקבץ ולעשות תשובה לה' ע"ש, ויכולים לפעול הרבה וגם להביא את הגאולה השלימה וכמו שכתוב בזה"ק שכנישתא חדא אם יטיבו את מעשיהם יכולים להביא לזכות את כלל ישראל, ולהביא לימות המשיח, וכ"ק רבינו זי"ע היה מעורר הרבה פעמים במאמר זה של הזוה"ק שכנישתא חדא יש להם כח לזכות את כל ישראל, ולהביא את הגאולה השלימה.

ולכן עלינו כולנו להתחזק ביחד באהבת חברים ובאהבת ישראל שעיקר זה האהבה הוא לעזור להשני גם בגשמיות וגם ברוחניות ששניהם כאחד הם טובים, ויתן ה' שנזכה לזה שנהיה כולנו באגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים, ובזכות זה נזכה לשפע ברכה והצלחה בגשמיות וברוחניות ונזכה להגאולה השלימה בקרוב ממש, ע"י משיח צדקינו ברחמים ובחסדים מרובים אמן ואמן.

וביאר עוד הרה"ק מברדיטשוב בספה"ק קדושת לוי שהמדרש שאמר שהנרות הם קיימים לעולם, קאי על נרות של בית הכנסת ונרות שבת, שהיה כבר בימי משה ע"ה שהם קיימים לעולם, ויש מצוה בנרות של שבת ושל בית הכנסת ויש קדושה בהדלקתם דאסור להדליק מהן, וסיים הקדושת לוי, דלפי מה שכתב דמצוות דנר שבת ובית הכנסת היו גורמים להנס של חנוכה, ולכן נמצא מדעת הרמב"ן הק' ודעתו שלו נוטין לדבר אחד שלכך היה רצויה מצות המנורה מכל העבודות, שנוהגת אפילו בזמן שבית המקדש חרב, ולכך בזכות המנורה נעשה ההצלה ובה נעשה הנס עכ"ל.

והנה יש לדקדק בפסוקים שמתחיל בלשון יחיד וכתוב "דבר את אהרן ואמרת אליו בהעלותך" וגו' שהוא לשון יחיד ואחר כך כתוב "אל פני המנורה יאירו שבת הנרות שהוא לשון רבים".

ובדרך רמז נראה לומר שהנרות מרמזות על נשמות ישראל וכמו שכתוב נר ה' נשמת אדם וגו' (משלי כ, כז) ובא הכתוב לומר לכל איש ישראל שכן מרומז התורה לדורות וכמו שכתב הקדושת לוי הנ"ל, לדעתו של הרמב"ן ולכן בא הכתוב לרמז וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל אהרן וגו' שזה מרמז על איש ישראל, בהעלותך את הנרות שמרומז על נשמות ישראל, שיש חוב על כל אחד ואחד מישראל להיות ולהשתדל לזכות את כלל ישראל, בהארת הנרות שהם נשמות ישראל ולזכותם בכל דבר מצוה שאדם עושה, וכמו שאנו אומרים לפני כל מצוה ומצוה בלשון של נוסח הלשם יחיד וגו' שאומרים בה "בשם כל ישראל" וכו', ואם יאמר איש ישראל לעצמו איך אני יכול לומר בשם כל ישראל ואיך יתכן לאדם פרטי לזכות את כל ישראל, וגם שיש מצוה של ערבות לכל ישראל ויש מצוה של תוכחה, ואיך יתכן כזאת ויחשוב איש ישראל, מתי אעשה גם אנוכי לביתי, ובקושי אני מזכה את עצמי ואיך אוכל לזכות את כל ישראל, ולכן אמר הכתוב בדרך רמז שהש"ת אומר למשה שיגיד לאהרן "בהעלותך את הנרות שאתה תעלה ותדליק הנרות אז יאירו בעצמם שבעת הנרות", שזה מרמז על נשמות ישראל שהם הנרות המאירים. (וידוע המשמעות של המספר שבעה כמובא בספה"ק ואכמ"ל). זה כמו שאדם נכנס למקום חושך ואפילה ומדליק נר יחידי זה מאיר לכל הבית ונר אחד זה נר למאה, ולכן אדם שעושה מצוה ואף שעושה לעצמו מ"מ זה מאיר לכל נשמות ישראל ויאירו שבעת הנרות אל מול פני המנורה.

ולכן יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו ויספר תהילות ה' זה יגרום לכלל ישראל, וכמו שכתוב בתהילים "תהילת ה' ידבר פי ויברך כל

בניני חיים

הביטול ולמה יגרע בחינתם. אבל דע אחי אהובי כי באם בחר הקב"ה באיש מסוים ליתן לנו תורתו הק' חמדתו הגנוזה על ידו, מהיאות ומהראוי שיהא הוא מובחר האנושי בכל הענינים ובכל המדות. עע"ש.

(שומר אמונים)

יעש כן אהרן וגו' כאשר צוה ה' את משה.

כוונת רש"י ויעש כן אהרן להגיד שבחו שלא אהרן שלא שינה. בהקדם לשון ספר הקדוש ראשית חכמה (שער הקדושה פ"ג) ח"ל שחסיד אחד היה מתבודד מהמתבודדים הפורשים מעניני העולם שהיה לעולם דבק בהש"ת, ובהמשך הזמן בא החסיד ליישוב ולא הכירו בו ועשאוהו שמש בית הכנסת. וכשהיה נותן השמן בנרות היה שופך מהשמן בחוץ כי מרוב דבקותו לא היה יכול לכווין לתת השמן בתוך הנרות. וחכם הקהלה הבין הדבר ואמר השמש הזה ראוי שיהיה חכם במקומו ואני אשמש תחתיו.

(אהבת שלום)

ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה. (יב, ח)

פירש רש"י, משה אף על פי שאינו עבדי, וצ"ע אם אינו עבד ה', כמה משה איכא בשוקא. ונראה לי לפרש בעבדי, בדבר זה שצויתו בפירוש ואתה פה עמוד עמדי, ואפילו לא היה עבדי בדבר זה, אלא שעשה מדעתו, והיינו משה, שאינו עבדי בדבר זה, מ"מ אסור להרהר, כל המהרהר אחר רבו כאלו מהרהר אחר השכינה (סנהדרין קי, א), וכשם שאם הוא עבדי בדבר זה אסור להרהר, הכי נמי אם אינו עבדי ועושה מעצמו אסור.

(חתם סופר)

קח את הלויים מתוך בני ישראל וגו' (ח, ו)

הנה הכהנים, היו מסיטרא דחסד, ואם כן איך עסקו בקרבנות, והרי אמרו ז"ל (שבת קנו, א) כי מאן דנולד במזל מאדים – דגבורה, יהא שוחט וכו'. ואכן אפשר דלכן אמרו (ברכות לא, ב) דשחיטה בזר כשרה, אבל יתר העבודות של ההקרבה וההקטרה הם להמשיך השפעות טובות - שייכים לכהנים בלבד דהרי הם מסיטרא דחסד. ומאידך עבודת הלויים, הוא מתוך שירה חמרה, כדי לזמר עריצים. ועל כן לויים' עולה מספר שם אלקים. וע"כ אמרה תורה קח את הלויים בתוספת אות ה', אשר מכוון למנין שילוב הו"ה אדנ"י, ובזה ימתקו הדינים אמן.

(חוקי חיים)

ולקחו פר בן בקר וגו' ופר שני בן בקר תקח לחטאת (ח, ח).

פירש"י: ולקחו פר בן בקר, והוא עולה". בכוונה תחילה הזכירה התורה רק ברמז שהפר הראשון הוא של עולה, בעוד שאת הפר השני כתבה במפורש שהוא של חטאת, כדי להורות לאדם שיכיר בכל עת בשפלותו, וירגיש תמיד שהוא חוטא חזק לקרבן חטאת, ובעוד שהעולה הבאה לכפר על המחשבה, לא נזכרה במפורש, שלא יגיס דעתו שכבר השיג מדריגה זו, הודגש פר החטאת המורה על כך שצריך האדם תמיד לחשוב שהוא חוטא ואשם.

(כ"ק מן מהרי"ד ז"ע)

ואיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יב, ג).

וקשה למה יחתום הקב"ה שאי אפשר לשום איש עוד חוץ ממשה רבינו ע"ה להיות עניו בתכלית, אולי ירצה עוד איזה איש להיות בטל לפני כל בריה ממש, ומצינו בכמה צדיקים שהיו כל ימיהם בתכלית

ביאורי תינים

הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

האם הדלקת הנרות נחשבת לעבודה

בפרשתנו כתוב: דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה (ח, ב) פירש רש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים, חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו. אמר לו הקב"ה: חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות."

מקשים: איזו מעלה וגדולה ומה נחמה ופיוס יש בכך שאהרן מטיב את הנרות? והלא במסכת יומא (כב, ב) שנינו כי הדלקת הנרות אינה נחשבת לעבודה ועל כן היא כשרה אף בזרים, וכן נפסק גם להלכה, כמבואר ברמב"ם (ביאת מקדש פ"ט, ה"ז)

בספר מרפסין איגרי בפרשתנו תירצו כמה תירוצים:

(א) למרות שהדלקת הנרות אינה נחשבת לעבודה, אך הנרות הם המסמלים,

(ג) יתכן שחשיבות הדלקת הנרות, היא משום שהדלקתן נעשית בתמידות, הנרות דולקים ללא הפסקה. על כן, למרות שהדלקת הנרות אינה עבודה, אך היא הסמל של עבודת בית המקדש מחמת תדירותה (הרב יחזקאל שיינפלד).

(ד) תירוץ נוסף: אמנם הדלקת הנרות אינה עבודה וכשרה אף בזרים, אך הטבת הנרות עבודה היא וכשרה רק בכהן, כפי שמבואר ברמב"ם (הרב אוריאל גרינגרד-ירקוני)

(ה) תירוץ נוסף: הקרבת הקרבנות על ידי הנשיאים עבודה היא, אך נעשתה באופן חד פעמי. לעומת הדלקת הנרות שלמרות שאינה עבודה, נעשית היא יום יום - בתמידות (הרב אוריאל גרינגרד-ירקוני).

(ו) תירוץ נוסף: למרות שהדלקת הנרות אינה עבודה, אולם מכיון שנעשית בפנים בקדש, חשובה היא יותר מעבודות הנעשות בחוץ - בעזרה (הרב יאיר ידידיה פחה)

יותר משאר עניני המקדש, את השראת השכינה בישראל. וכך הוא לשון הגמרא במסכת מנחות (פו ב): "ואם תאמר לאורה אני צריך? והלא כל ארבעים שנה שהלכו ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו, אלא עדות הוא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל" (הרב חיים בש).

(ב) תירוץ נוסף: את החשיבות בהדלקת המנורה, מצאנו במקומות נוספים: ה"חשמונאים" לאחר שנצחו את היוונים ונכנסו לבית המקדש כדי לטהרו, לא נחה דעתם עד שזכו להדליק את נרות המקדש בטוהרה.

הדלקת הנרות בטוהרה, נחשבת לפסגת הנס שאירע לחשמונאים. עד היום הזה חוגגים את ימי החנוכה בהלל ובהודאה, בעיקר בעקבות נס פך השמן שהיה הגורם להדלקת הנרות בטוהרה. שאר הניסים שאירעו לחשמונאים, נחשבים כטפילים לנס זה.

אמונת עיתך

שבת נא-ך שבועות

מובא בשם כמה מצדיקי החסידות, שאמרו פתגם באידיש בשבת שלאחר חג השבועות: שבת נאך שבועות - שבת נאך שבועות.

משמעות הפתגם הוא כך, בשפת האידיש למילה "נאך" יש שתי משמעויות, משמעות אחת מלשון "אחרי", ומשמעות נוספת מלשון "עוד" או "עדיין". בחלק מניבי הדיבור בשפת האידיש, יש אמנם חילוק בהגיית התיבה, בעוד כשאומרים אותה ביחס למשמעות "אחרי", מבטאים אותה בקמץ סגורה, וכשאומרים אותה ביחס למשמעות "עוד" או "עדיין" הרי זה בהברה סגורה.

אך ברבים מהניבים, אין כל חילוק בין משמעות הגיית המילה, שיש לה שתי משמעויות.

וכך כאשר אומרים "שבת נאך שבועות" יש לכך שתי משמעויות, אחד שהשבת היא אחרי שבועות, ומשמעות נוספת שהשבת היא עדיין שבועות. ועל זה היו ממליצים הצדיקים, שרגילים לקרוא לשבת זו "שבת נאך שבועות" במשמעות שהשבת היא אחרי שבועות, אכן יש בכך משמעות נוספת, שהשבת שאחרי חג השבועות, היא עדיין חג השבועות. מה משמעות הביטוי? זה הרי יודעים אנו, כי לחג השבועות יש תשלומין במצוות עליה לרגל והבאת קרבנות הרגל עד שבעה

לעם שהלחם שמונח על השולחן משבת קודמת, ונאפה כבר מערב שבת קודמת, חם ורותח כאילו זה עתה הונח על השולחן לאחר האפיה.

נשאלת איפוא השאלה, מילא בסוכות ובפסח תמיד יש שבת, כך שבשבת שבחג הראו הכהנים לעם את הפלא הגדול. אך שבועות שהוא יום אחד בלבד, אף בזמן שקידשו על פי הראייה, נדיר היה שייצא החג בשבת, מתי איפוא הראו הכהנים בחג השבועות את הפלא הגדול שהלחם חם בשעת סילוקו כמו בשעת סידורו? עונה על כך הרדב"ז בתשובותיו, כי עולי הרגלים בחג השבועות, היו מתעכבים עד לאחר השבת שלאחר החג, כדי לראות את הנס הגדול.

נמצא אם כן, שלשבת שלאחר החג, עדיין יש שייכות לחג, שעדיין כל עולי הרגל שהו בשבת זו בירושלים*.

צדיקים היו מבארים אימרה זו, כי השבת היא הכלי שאוצרת את הברכות וההשפעות שבאו בימים שקדמו להם, וכך אכן השפעות החג שעברנו, מתקיימות בשבת זו שאחרי החג, זהו איפוא פשר הביטוי שהשבת היא עדיין שבועות, כי היא המקיימת ואוצרת בקרבה את הברכה של החג.

ימים אחר הרגל, ומחמת כן אף נוהגים ברוב תפוצות ישראל שלא לומר תחנון בימים אלו שהם ימי הקרבת קרבנות החג. אבל מה המשמעות של השבת שאחרי השבועות, שדווקא כלפיה אנו מתבטאים שיש לה שייכות עדיין לחג השבועות?

חסידים מספרים, כי המהרש"ם מבערז'אן, גדול פוסקי דורו, שהיה נוסע להסתופף בצילו של הצדיק מטשורטקוב, בנו של הרבי מרח'ין, נשאל פעם בעת שהותו בטשורטקוב בחג השבועות ובימים שלאחריהם, על כך שהרבי נוהג כל שנה בשבת שלאחר חג השבועות לחזור על אימרה זו, מדוע אומר הוא כן רק ביחס לחג השבועות, מדוע אינו אומר כך על השבת שלאחר חג הפסח או חג הסוכות כי השבת היא עדיין חג הפסח וחג הסוכות? ענה להם המהרש"ם, שכן מצינו בגמרא (חגיגה כו, ב) שבשלש רגלים היו הכהנים מגביהים את השולחן ומראים אותו לעולי רגלים להראות להם את הנס שלחם הפנים נשאר חם כמו בשעת סידורו על השולחן, והיו אומרים להם, "ראו חביבתכם לפני המקום, שסילוקו כסידורו".

מבואר מדברי הגמרא שהזמן שהיו עושים כן, היה בשבת בעת שסילקו את לחם הפנים מעל השולחן, ואז הראו הכהנים

נעימות חיים

החשמלי. "באיזו דלת?" הוא שואל. "בדלת האמצעית?" "כן" עניתי. "בלכתך אחרי הצהריים, לחץ על כפתור הדלת, בצד שמאל".

אני הולך ולוחץ על הכפתור שאמר לי. נפתח אשנב והמשמש שואל: "רוצה לראות את הרב? איזה שם יהודי?" "משה בלוי מירושלים" אחרי מספר רגעים נפתחת הדלת המרכזית והרב יוצא לקראתי ומזמין אותי להיכנס. הביקור נמשך שעה וחצי. אני עומד לצאת והוא מלווני. שנינו לא מזכירים את בקורי שלפני הצהריים ולא את הגלויה (הדואר מתחלק שם, פעמיים ביום). הוא יוצא אתי עד מחוץ לדלת ואומר לי: "בבקשה, לחץ על הכפתור". אני לוחץ. "האם אתה שומע צלצול?" "לא" הפעמון מקולקל זה ימים אחדים" אומר הרב. עכשיו דאי נוכחת שאזהרת חז"ל – "והוי דן את כל האדם לכף זכות", כוללת גם את הרב. (על חומותיך ירושלים עמ' 7)

הבטחתי לעשות זאת. הרב גר בקומה ראשונה. נגשתי אל הדלת וראיתי את הכתובת בהונגריה: הרב הראשי שריבר. אני לוחץ על הכפתור החשמלי אבל אין תשובה. הנני לוחץ שנית ושלישית. אין תשובה. אני חושד שניתנה הוראה למשרת, אם יראה יהודי אורח (שבוודאי עוסק באיסוף כספים), שלא יפתח לו.

אני מתרעם בלבי, חוזר לאכסנייה שלי ושולח גלויה בדואר. בה אני כתוב שרציתי לבקר אבל לא נתנו לי להיכנס. וקובל אני על הרב, על שאין עניים בני ביתו. אחרי הצהריים פגשני שוב רבי לייב רובינשטיין ושאלני: האם כבר בקרת את הרב? "כן" עניתי. "אבל לא פתחו לי את הדלת. כנראה אין הוא מתגעגע למבקרים כמוני" "לא יתכן" אומר הוא. "אין אתה מכיר את הרב. אין מנהגו כך. עכשיו מבקש אני שלא תסע מכאן עד שתראה עם הרב. האם מצאת את ביתו לנכון?" "כן" אמרתי. "ראיתי שלט קטן". "ומה עשית?" "לחצתי על הכפתור

ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכושית (יב, א)

בשנת תרע"א פרץ משבר כספי קשה, במוסדות "הישוב הישן" בירושלים. בין המוסדות הנפגעים, היה גם בית היתומים דיסקין, בנשיאות רבי יצחק ירוחם דיסקין. רבי משה בלוי החליט לנסוע לחוץ לארץ כדי לגייס כספים להצלת בית היתומים. בהיותו בעיר פרשבורג אשר בהונגריה, קרה לו מאורע שלמדו עד כמה צריך לדון לכף זכות. וכך הוא מספר עליו: את שבת הגדול שבתני בפרשבורג. בערב שבת עליתי אל הדיין רבי לייב רובינשטיין והפקדתי בידו את הכסף שנמצא אצלי. ביום ראשון בבוקר נכנסתי אליו שוב כדי לקבל ממנו את הפקדון. הוא שאלני: האם בקרת כבר אצל הרב [רבי עקיבא שריבר]? כשעניתי בשלילה, אמר לי: איך יתכן להיות בפרשבורג ולא לבקר את הרב? לך עוד היום לפני הצהריים לבקרו. לא תתחרט.

עובדות חיים

מצוות היום?

מאותו יום אותו אדם התחיל לקבל יסורים קשים ומרים, בגוף, במשפחה ובממון רח"ל, וכן יום יותר גרוע מחבירו, וכך סבל נוראות במשך שנה שלימה, עד שלא יכל יותר, והלך לביתו של אחד מגדולי ישראל והתלונן לפניו על יסוריו הקשים הפוקדים אותו בכל עת ללא הרף, ואותו גדול חשב וחשב, ולבסוף החליט לעשות לו 'גורל הגר"א' [שזהו סדר גורל מסוים הנמסר מפה לאחן שעושים עם התנ"ך עד שיוצא הפסוק ששייך לאותו הדבר שרוצים לחפש עליו] ויצא הפסוק – "ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה" (במדבר יב' ח'), שאל הרב את אותו אדם, האם דיברת על אחד מגדולי ישראל? אותו אדם חשב וחשב עד שנזכר במה שהיה בפורים בהלווייתו של רבי משה פינשטיין, ומיד אמר לו הרב שאין ספק שעקב כך רודפים אותו ההיסורים ולכן ציווהו מיד לעשות תשובה, ואותו אדם עשה תשובה והלך לקיבור עם עשרה אנשים וביקש מחילה ומאז הוטב מצבו ב"ה.

זה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחו מקשה היא (ח, ד)

כשביקר האדמו"ר ממוח'ז'ץ זצ"ל בפעם הראשונה בארץ, בשנת תרפ"ה, נתקבל על ידי הרברט סמואל – הנציב העליון הבריטי, וביקשו שישתדל לעשות שלום בין המפלגות המסוכסכות ביישוב היהודי בארץ. השיב הרבי: חכמינו מספרים שבשעה שצויה הקדוש ברוך הוא למשה על עשיית המנורה, התקשה בכך משה, ואף על פי שהראהו ה' באצבע את מעשה המנורה, ככתוב: "זה מעשה המנורה", לא יכול היה לעשותה, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא: השלך את כיכר הזהב לאש, והמנורה נעשית מאליה. לכאורה, מדובר בתלמיד הטוב ביותר בעולם – משה רבינו, וברב הטוב ביותר בעולם – הקב"ה. ובכל זאת מתקשה משה לתפוס את מעשה המנורה! אלא, הסביר האדמו"ר: על המנורה נאמר שהייתה "מקשה זהב טהור", כדי ללמד ולסמל על האחדות השלמה של כל חלקי העם – "עד ירכה" – האנשים הניצבים בתחתית הסולם, "עד פרחו" – הגדולים והחשובים שבעם. על משה הוטלה המשימה לאחד את חלקי העם לחטיבה אחת, ובכך התקשה עד שזכה לסייעתא דשמיא, ואף עתה, סיים האדמו"ר, נוכל להגיע לאחדות, אם יערה ה' עלינו רוח ממרום שתבטל את יצר הפלגנות השרוי בתוכנו...

מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה (יב, ב)

ומעשה היה על רבי משה פינשטיין זצ"ל שאותו יום שנפטר היה ערב פורים, וביום פורים היה הלווייתו, אחד האנשים שהיה בהלוויה אמר לחבירו- עם כל הכבוד, רבי משה, רבי משה, אבל מה עם מצוות הפורים? וכי כל היום נתעסק בהלוויה, ומה על

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152

ובאימייל: 3118494@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק **יצחק אייזיק זי"ע**
בהרה"ק יוסף מאיר זי"ע
נספינקא
נלב"ע יג סיון

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק **יצחק צבי משה זי"ע**
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט

זכותו יגן עלינו ועכ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לז"נ

הרה"ג **שמואל צבי שנטג ז"ל**
בהרה"ח אלכסנדר ז"ל
נלב"ע ו' סיון שבועות תשע"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר זצוק"ל**
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.